

**QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASINING TASHQI SAVDO AYLANMASI
(2022-yil yanvar-mart oylari uchun dastlabki ma'lumot)**

Respublika iqtisodiyotini rivojlantirish strategiyasi diversifikatsiyalangan va raqobatbardosh iqtisodiyotni yaratishga, innovatsion texnologiyalar va bozorni boshqarishning yangi usullaridan foydalangan holdamilliy resurslardan maksimal darajada foydalanishga yo'naltirilgan. Mamlakatning tashqi iqtisodiy faoliyati, xususan tashqi savdo sohasida amalga oshirilayotgan islohotlarning pirovard natijasi aholining turmush darajasiga bevosita o'z ta'sirini o'tkazadi.

2022- yilning yanvar-mart oylari yakuni bilan respublikaning tashqi savdo aylanmasi (matnda TSA) 140,4 mln. AQSh dollarini tashkil etib, 2021- yilning mos davriga nisbatan 14,2 mln. AQSh dollariga yoki 90,8 % nitashkil etdi.

**TASHQI SAVDO AYLANMASI VA BALANSI
(yanvar-mart oylari, ming AQSh dollari)**

	2021- yil	2022- yil	O'sish sur'ati, % da	Jamiga nisbatan, % da
Tashqi savdo aylanmasi	154 616,8	140 428,9	90,8 %	x
Eksport 	104 719,6	85 740,7	81,9 %	100,0
tovarlar	104 097,3	83 466,5	80,2	97,3
xizmatlar	622,2	2 274,2	365,5	2,7
oltin	-	-	-	-
Import 	49 897,2	54 688,2	109,6 %	100,0
tovarlar	47 116,1	51 663,7	109,7	94,5
xizmatlar	2 781,1	3 024,5	108,7	5,5
Saldo	54 822,4	31 052,5	x	x

Ma'lumot uchun: O'zbekiston Respublikasida tovarlar tashqi savdosi statistika ko'rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat Tovar nomenklaturasi (keyingi o'rinnarda TIF TN) bilan birgalikda, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (keyingi o'rinnarda – XSST) ishlatalidi. Bu o'z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarni XSST bo'yicha kodlashtirish, TIF TN va XSST o'rtasida o'tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.

TSA da eksport hajmi 85,7 mln. AQSh dollariga (18,1 % ga kamaydi) va import hajmi 54,7 mln. AQSh dollariga (9,6 % ga ko'paydi) yetdi. Hisobot davrida 31,1 mln. AQSh dollari qiyomatida ijobiy tashqi savdo balansi qayd etildi.

**QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASI BILAN TASHQI SAVDO
AYLANMASI ENG YUQORI ULUSHGA EGA BO'LGAN DAVLATLAR
(2022- yil yanvar-mart oylari, mln. AQSh dollari)**

Qoraqalpog'iston Respublikasi, jahoning 49 dan ortiq mamlakatlari bilan savdo aloqalarini amalga oshirib kelmoqda. TSA ning nisbatan salmoqli hissasi Turkiyada (30,8 %), Xitoy Xalq Respublikasida (28,3 %), Latviyada (13,3 %), Rossiya Federatsiyasida (9,4 %), Qozog'istonda (3,4 %), Koreya Respublikasi (3,0 %) va Afg'onistonda (2,1 %) qayd etilgan.

Iqtisodiyotning real sektori tarmoqlari va korxonalarining barqaror va uzlusiz ishlashini ta'minlash uchun respublikada zarur resurslar bazasi yaratilgan. Eksport tarkibida sezilarli o'zgarishlarga import tovarlarning o'rnini

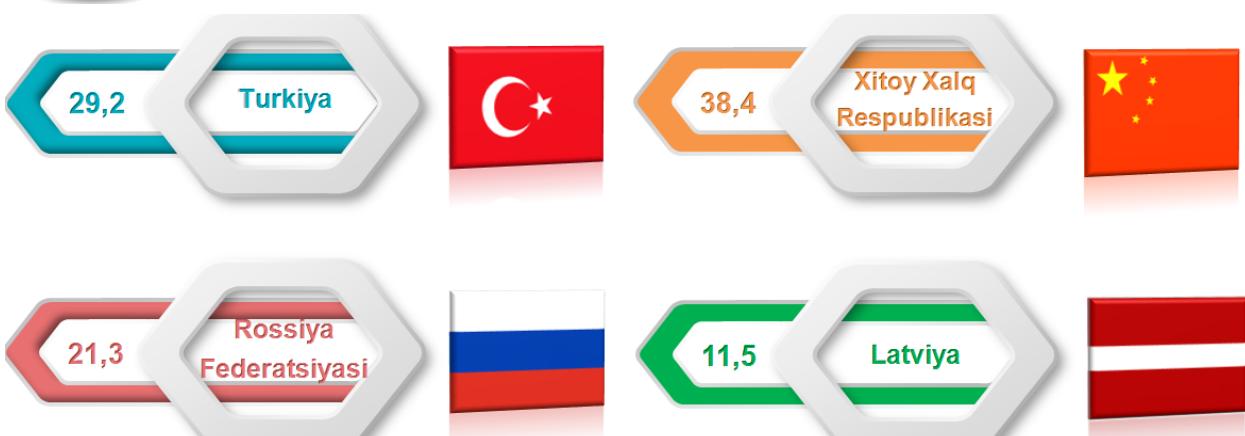
bosadigan mahsulotlar ishlab chiqarish va sanoat ishlab chiqarishni diversifikasiya qilish natijasida erishildi.

Shuningdek, qo'shni davlatlar bilan o'zaro aloqalarni mustahkamlash, mamlakatlarni ijtimoiy-iqtisodiy, savdo-sanoat hamda madaniy sohalardagi aloqalarini rivojlantirish borasida katta ishlar amalga oshirilayotganini ko'rish mumkin.

TSA da so'nggi yillarda katta o'zgarishlar kuzatilyapti. Misol uchun, so'nggi uch yilda TSAda Qirg'iziston, Afg'oniston va Tojikiston bilan tashqi savdo aylanmasi oshgani kuzatilmoxda. Boshqa davlatlar (qo'shni davlatlardan tashqari) bilan esa, TSA da eng yuqori ulush Turkiya, Xitoy Xalq Respublikasi, Rossiya Federatsiyasi va Latviya davlatlari hissasiga to'g'ri kelgan.

TO'RRTTA FAOL TASHQI SAVDO BALANSI KUZATILGAN DAVLATLAR
(yanvar-mart oylari, mln. AQSh dollari)

Tashqi iqtisodiy faoliyat bo'yicha 20 ta yirik hamkor davlatlar orasidan 12 ta davlatda faol tashqi savdo balansi kuzatilgan, xususan, Turkiya (18,8 mln. AQSh dollar), Xitoy Xalq Respublikasi (23,5 mln. AQSh dollar), Rossiya (16,3 mln. AQSh dollar) va Latviya (6,6 mln. AQSh dollar) shular jumlasidandir. Qolgan 6 ta davlatlar bilan passiv tashqi savdo balansi saqlanib qolmoqda.

**QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASINING YIRIK HAMKOR
DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI
(yanvar-mart oylari, ming. AQSh dollar)**

Davlat nomi	2020-yil	2021- yil	2022- yil
Turkiya	16193,8	29050,6	29153,4
Eksport	15590,6	26098,5	26440,2
Import	603,2	2952,1	2713,2
Saldo	14987,4	23146,4	23727
Xitoy Xalq Respublikasi	31846,4	30196	38443,2
Eksport	23565,3	22971,7	24262,0
Import	8281,1	7224,3	14181,2
Saldo	15284,2	15747,4	10080,8
Latviya	8557,8	10099,1	11507,6
Eksport	7165,6	9907,2	11406,6
Import	1392,2	191,9	101
Saldo	5773,4	9715,3	11305,6
Rossiya Federatsiyasi	32927,1	31084,3	21292
Eksport	24761,8	21456,3	8078,7
Import	8165,3	9628	13213,3
Saldo	16596,5	11828,3	-5134,6
Qozog'iston	14485,8	14348,8	9985,0
Eksport	9698,7	8186,6	2931,0
Import	4787,1	6162,2	7054,0
Saldo	4911,6	2024,4	-4123
Koreya Respublikasi	6637,5	4520,4	7083,6
Eksport	1095	226,9	2599,8
Import	5542,5	4293,5	4483,8

Davlat nomi	2020-yil	2021- yil	2022- yil
Saldo	-4447,5	-4066,6	-1884
Afg'oniston	223,1	1479,8	1818,7
Eksport	210,7	1479,8	1818,7
Import	12,4		
Saldo	198,3	1479,8	1818,7
Qirg'iz Respublikasi	669,8	2159,5	2437,8
Eksport	471,8	1224,5	1686,9
Import	198	935	750,9
Saldo	273,8	289,5	936
Ukraina	453,2	6987,2	1600,6
Eksport	364,5	6876,7	1546,4
Import	88,7	110,5	54,2
Saldo	275,8	6766,2	1492,2
Fransiya	11,8	1436,7	879,7
Eksport		1031,7	830
Import	11,8	405	49,7
Saldo	-11,8	626,7	780,3
Ozarbajjon	66,9	66,6	359,6
Eksport		66,6	359,6
Import	66,9		
Saldo	-66,9	66,6	359,6
Gruziya	0	614,4	293,8
Eksport	0	614,4	293,8
Import			
Saldo	0	614,4	293,8
Iraq	653,8	1041,3	223,9
Eksport	653,8	1041,3	223,9
Import			

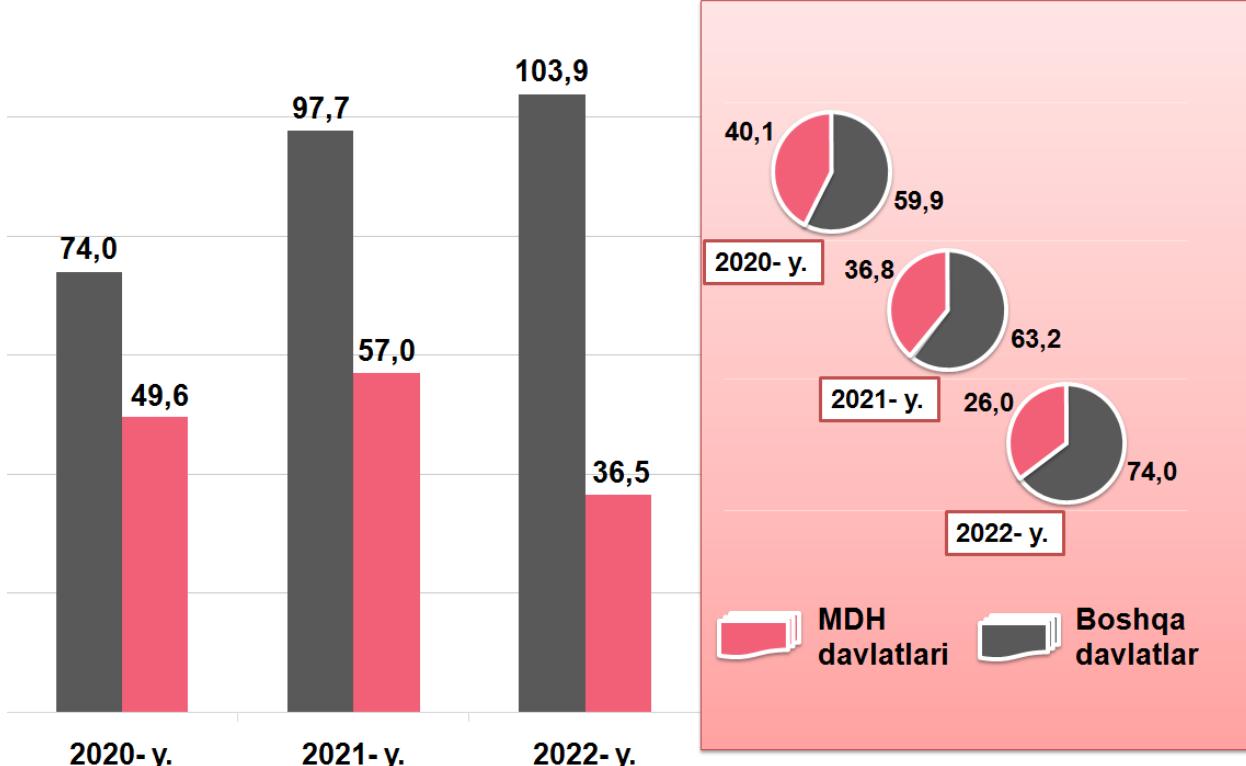
Davlat nomi	2020-yil	2021- yil	2022- yil
Saldo	653,8	1041,3	223,9
Germaniya	253,2	2713,3	450,4
Eksport	80,5	120,8	158,4
Import	172,7	2592,5	292
Saldo	-92,2	-2471,7	-133,6
Tojikiston	553,8	1102,1	144,9
Eksport	553,8	1102,1	144,9
Import			
Saldo	553,8	1102,1	144,9
Iron	601,3	686,8	676,8
Eksport		218	141,4
Import	601,3	468,8	535,4
Saldo	-601,3	-250,8	-394
Hindiston	143,5	68,3	97,2
Eksport	99,4	47,6	88,7
Import	44,1	20,7	8,5
Saldo	55,3	26,9	80,2
Turkmaniston	161,6	880,9	682,2
Eksport	122,5	250,3	84,9
Import	39,1	630,6	597,3
Saldo	83,4	-380,3	-512,4
Tayban	12,4	22,2	66,5
Eksport	12,4	22,2	66,5
Import			
Saldo	12,4	22,2	66,5
Polsha	587,6	280,8	303,1
Eksport	172,2	33	17,7
Import	415,4	247,8	285,4
Saldo	-243,2	-214,8	-267,7

Qoraqalpog'iston Respublikasi tashqi savdo aylanmasining uchdan bir qismi MDH davlatlariga to'g'ri keladi va bu ko'rsatkich so'ngi yillarda biroz o'zgardi.

Respublikamizda tashqi savdoni qo'llab-quvvatlash hamda MDH davlatlari bilan ushbu sohadagi hamkorlikni yanada mustahkamlash bo'yicha olib borilayotgan chora-tadbirlarga qaramay, 2022- yilning yanvar-mart oylarida, tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi 26,0 % ni tashkil etib, tashqi savdo aylanmasidagi 2021- yilga nisbatan ulushi 10,9 % ga kamaydi.

**QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASINING TASHQI SAVDO
AYLANMASIDA MDH MAMLAKATLARI VA BOSHQA XORIJY
DAVLATLARNING HAJMLARI DINAMIKASI**
(yanvar-mart oylari, mln. AQSh dollari, ulushi, % da)

Boshqa xorijiy davlatlarning TSAsi 2022- yilning yanvar-mart oylarida 2021- yilning shu davriga nisbatan 26,0 % ga ko'paydi va jami TSAdagi ulushi 74,0 % ni tashkil etdi.

QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASINING EKSPORTI (2022-yil yanvar-mart oylari)

Joriy yilning yanvar- mart oylarida mamlakatning eksportyori soni 84 tani tashkil etib, ular tomonidan 85,7 mln. AQSh dollarini (qimmatbaho metallar eksportidan tashqari) qiymatidagi (2021- yilning mos davriga nisbatan 81,9 % nitashkil etdi) tovar va xizmatlar eksport qilinishi ta'minlandi.

Eksport tarkibida tovarlar ulushi 95,1 % ni tashkil etib, ular asosan kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar (66,7 %), sanoat tovarlari (13,1 %), nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari (9,6 %), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (5,7 %) hissasiga to'g'ri kelmoqda.

**MDH VA BOSHQA XORIJUY DAVLATLARGA EKSPORT TARKIBI
(2022-yil yanvar-mart)**

XSST tarkibi	Jami			MDH davlatlari			Boshqa davlatlar		
	mingAQSh dollari	o'tgan yilga nisbatan, % da	umumiy hajimga nisbatan, % da	mingAQSh dollari	o'tgan yilga nisbatan, % da	umumiy hajimga nisbatan, % da	mingAQSh dollari	o'tgan yilga nisbatan, % da	umumiy hajimga nisbatan, % da
Jami eksport	85 740,7	81,9	100,0	14 752,9	37,6	100,0	70 987,8	108,4	100,0
shu jumladan:									
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	4 863,3	96,6	5,7	1 624,6	117,7	11,0	3 238,7	88,6	4,6
Ichimliklar va tamaki	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	-
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	8 210,8	84,8	9,6	149,8	19,3	1,0	8 061,0	90,5	11,4
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kimyoiy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	57 223,4	73,3	66,7	9 117,5	27,9	61,8	48105,9	106,1	67,8
Sanoat tovarlari	11 264,2	108,7	13,1	2 359,8	65,7	16,0	8 904,4	131,5	12,5
Mashinalar va transport asbob-uskunalar	1 056,2	-	1,2	329,0	-	-	727,2	-	-
Turli xil tayyor buyumlar	848,5	432,3	1,0	848,5	1 982,5	5,8	0,0	0,0	0,0
Xizmatlar	2 274,2	365,5	2,7	323,7	78,9	2,2	1 950,5	920,0	2,7

MDH mamlakatlari va boshqa mamlakatlarga eksportning yo'nalishi bo'yicha farqlanishlar mavjudligi kuzatilmoxda. Xususan, MDH mamlakatlariga eksportning asosiy qismi kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar hissasiga to'g'ri kelmoqda, eksport hajmi bo'yicha keyingi o'rinalar sanoat tovarlari, nooziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar hamda nooziq-ovqat xomashyoga(yoqilg'idan tashqari) to'g'ri kelmoqda.

2022- yilning yanvar-mart oyida eksport qilingan tovarlar va xizmatlar tarkibining tahlili shuni ko'rsatmoqdaki, tovarlar va xizmatlar tarkibida sezilarli o'zgarishlar qayd etilmadi, biroq shuni ta'kidlash joizki, 2021- yilning yanvar-martiga nisbatan, nooziq-ovqat xomashyo (yoqilg'idan tashqari), sanoat tovarlari hamda xizmatlardan tashqari barcha tovar guruhlarida o'sish kuzatildi.

**EKSPORT TARKIBI DINAMIKASI
(yanvar-mart oylari, % da)**

XSST tarkibi	2020-yil	2021- yil	2022- yil
Jami	100,0	100,0	100,0
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	4,8	4,8	5,7
Ichimliklar va tamaki	0,0	0,0	0,0
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	9,3	9,2	9,6
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	0,7	0,7	0,0
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	-	0,0	-
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	74,5	74,6	66,7
Sanoat tovarlari	9,9	9,9	13,1
Mashinalar va transport asbob-uskunalar	-	0,0	1,2
Turli xil tayyor buyumlar	0,2	0,2	1,0
Xizmatlar	0,6	0,6	2,7

**XSST BO'LIMI BO'YICHA AYRIM MAHSULOTLAR
EKSPORTI TARKIBI
(2022-yil yanvar-mart)**

XSST bo'limi nomi	Ming AQSh dollarari	2020- yilning mos davriga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirk hayvonlar		
Sabzavotlar va mevalar	3 096,4	88,4
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	1 747,5	115,1
Kofe, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	5,1	25,5 b
Shakar, shakardan tayyorlangan mahsulotlar va asal	9,4	74,0
Har hil oziq-ovqat mahsulotlari va preparatlar		
Sut mahsulotlari va parranda tuxumlari	5,0	217,4
Ichimliklar va tamaki		
Ichimliklar		
Nooziq-ovqatxomashyo, yoqilg'idan tashqari		
Hayvonlar va o'simliklardan kelib chiqqan xomashyo materiallari	6 664,8	80,9
To'qimachilik tolalari va ularning chiqindilari	410,0	31,6
Moy olinadigan urug'lar va mevalar	40,8	173,6
O'g'itlar uchun xomashyo va mineral xomashyo (ko'mir, neft va qimmatbaho toshlardan tashqari)	1 095,2	863,7
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar		
Neft va neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallar		
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar		
O'simlikmoylarivayog'lari (xom, tozalanganyokifraksiyalangan)	-	-
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar		
Noorganik kimyo moddalari	30,7	159,1
Birlamchi shakldagi plastmassalar	57 160,9	73,3
Efir moylari, rezinoidlar va attorlik moddalari; xojatxona preparatlari, polirovkalash va yuvish vositalari	27,0	120,0
Boshqa joyda tasniflanmagan kimyoviy materiallar va mahsulotlar		
Bo'yaydigan va terini oshlovchi moddalar va bo'yoqlar		
Birlamchi bo'limgan shakldagi plastmassalar	4,9	12,8 b

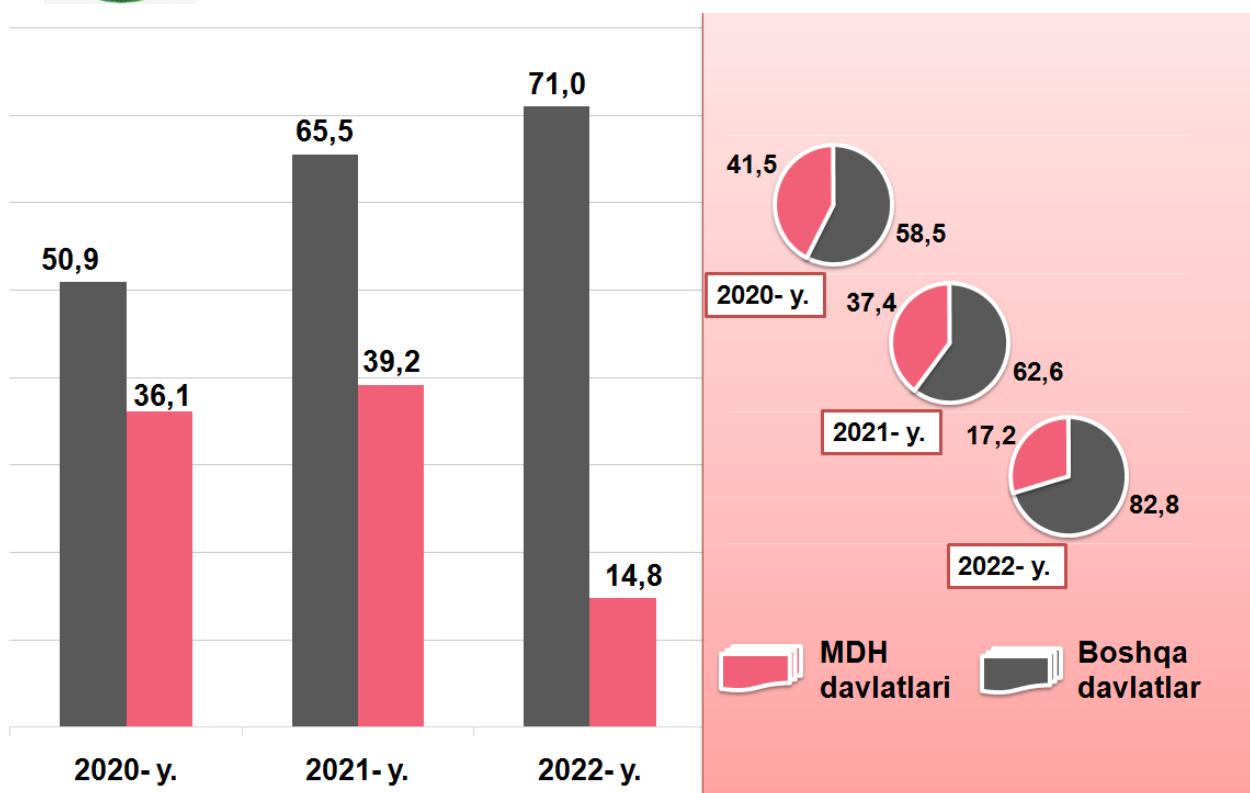
Sanoat tovarlari			
To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	9 070,1	88,3	
Probka va daraxtdan tayyorlangan buyumlar (mebeldan tashqari)	18,6	978,9	
Cho'yan va po'lat			
Ruda bo'limgan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar			
Teri, boshqa bo'limgan tayyor charm mahsulotlari, mo'ynalar			
Boshqa toifalarga kiritilmagan, metall bo'limgan minerallardan olinigan mahsulotlar	2 171,0	24,8 b	
Mashinalar va transport asbob-uskunalarini			
Avtomobillar	1 042,5	-	
Elektr mashinalari, apparatlar, asboblar va ularning ehtiyoj qismlari			
Sanoat uchun maxsus bo'limgan mashinalar va ularning detallari	2,3		
Elektr aloqasi, ovozni yozish va eshittirish apparaturalari va uskunalarini			
Energiya generatori mashinalari va asbob-uskunalar	1,0		
Maxsus bo'limgan uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar	10,5		
Turli xil tayyor buyumlar			
Har xil tayyor buyumlar	26,8	92,4	
Maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari	335,7	218,7	
Kiyim-kechaklarva kiyim-kechak anjomlari	486,0	35,2 b	
Santexnika, isitish va yoritish uskunalarini uchun binolar, armatura va armatura bloklari, boshqa toifalarga kiritilmagan			
Xizmatlar			
Moliyaviy xizmatlar	135,9	82,9	
Transport xizmatlari	105,8	51,1	
Safarlar (turizm)	97,8	38,9	
Boshqa ish yuzasidagi xizmatlar	-	-	
Qurilish xizmatlari	1 934,7	-	

So'nggi uch yilda MDH mamlakatlariga eksport hajmi kamaydi va ularning jami eksportdag'i ulushi 2020-yilning yanvar-martga 37,4 % dan 2022- yilning

yanvar-mart oylarida 17,2 % ga kamaydi. Mos ravishda boshqa mamlakatlarning jami eksportdagi ulushi 82,8 % ni tashkil etdi.

**MDH VA BOSHQA DAVLATLARGA TOVAR VA XIZMATLAR
EKSPORTINING HAJMLARI DINAMIKASI**
(yanvar-mart oylari, mln. AQSh dollari, ulushi, % da)

2022- yilning yanvar-mart oylari yakunida tovar va xizmatlar eksporti bo'yicha asosiy hamkor davlatlar tarkibida Turkiya (30,8 %), Xitoy Xalq Respublikasi (eksport umumiy hajmining 28,3 % i), Latviya (13,3 %), Rossiya Federatsiyasi (9,4 %), Qozog'iston (3,4 %), Koreya Respublikasi (3,0 %) va Afg'oniston (2,1 %) davlatlari saqlanib qolmoqda hamda ularning jami eksportdagi ulushi 90,3 foizni tashkil etmoqda.

**RESPUBLIKA EKSPORTIDA ASOSIY HAMKOR
DAVLATLARNING ULUSHI**
(2022-yil yanvar-mart oylari, % da)

2022- yilning yanvar-mart oylarida, o'tgan yildagi kabitovarlar va xizmatlar eksporti bo'yicha asosiy hamkor davlatlardan yetakchi bo'lgan Xitoy Xalq Respublikasining ikki pog'onaga tushishi hisobiga, Turkiya eksportdag'i ulushi bo'yicha peshqadamlikni oldi.

Joriy yilning yanvar-mart oylarida hamkor mamlakatlarning tovarlar va xizmatlar eksporti bo'yicha geografiyasi 2021-yilning mos davriga nisbatan 34 davlatdan 35 davlatga ko'paydi.

**QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASINING ASOSIY HAMKOR
DAVLATLARGA AMALGA OSHIRGAN EKSPORTI HAJMI VA O'SISH
SUR'ATLARI**
(2022- yil yanvar-mart oylari, ming AQSh dollarri)

Davlatlar	Ming AQSh dollarri		O'sish sur'ati, % da		O'rni	
	2021-y.	2022-y.	2021-y.	2022-y.	2021-y.	2022-y.
Turkiya	26098,5	26440,2	167,4	101,3	1	1
Xitoy Xalq Respublikasi	22971,7	24262,0	97,5	105,6	2	2
Latviya	9907,2	11406,6	138,3	115,1	4	3
Rossiya	21456,3	8078,7	86,7	37,7	3	4
Qozog'iston	8186,6	2931,0	84,4	35,8	5	5
Koreya Respublikasi	226,9	2599,8	20,7	1145,6	17	6
Afg'oniston	1479,8	1818,7	702,4	122,9	7	7
Qirg'iz Respublikasi	1224,5	1686,9	259,6	137,8	8	8
Ukraina	6876,7	1546,4	1886,5	22,5	6	9
Fransiya	1031,7	830,0	-	80,5	11	10
Ozarbayjon	66,6	359,6	-	540,2	24	11
Gruziya	614,4	293,8	-	47,8	12	12
Iraq	1041,3	223,9	159,3	21,5	10	13
Germaniya	120,8	158,4	150,0	131,1	20	14
Tojikiston	1102,1	144,9	199,0	13,1	9	15
Iron	218,0	141,4	-	64,9	18	16
Turkmaniston	250,3	84,9	204,2	33,9	15	18
Tayban	22,2	66,5	179,0	299,5	30	19

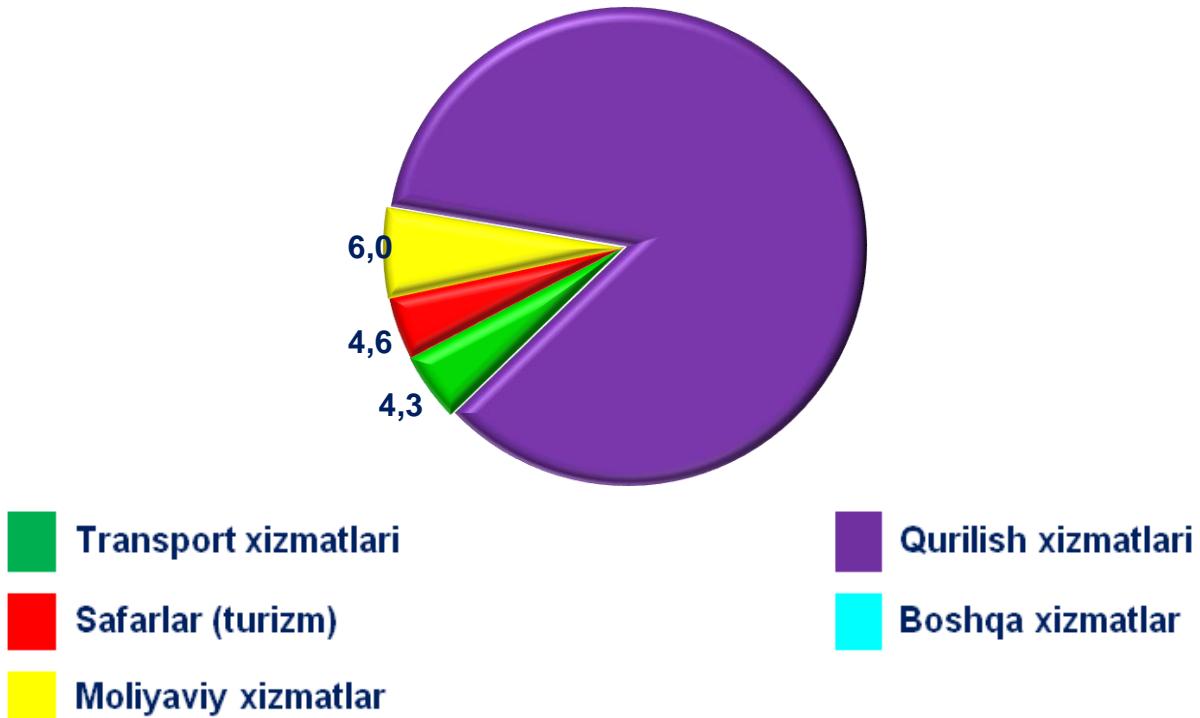
Ushbu mamlakatlarga eksport qilinayotgan tovarlar tarkibiga asosan kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar, sanoat tovarlari hamda nooziq-ovqat xomashyo (yoqilg'idan tashqari) kiradi.

**RESPUBLIKANING AYRIM DAVLATLAR BILAN EKSPORT TARKIBI
(2022- yil yanvar-mart oylari, ming AQSh dollarri)**

XSST tarkibi	Xitoy		Turkiya		Rossiya		Latviya	
	2021-y.	2022-y.	2021-y.	2022-y.	2021-y.	2022-y.	2021-y.	2022-y.
Jami eksport	16542,7	13896,8	15627,1	16821,9	12808,9	6665,0	5982,1	6513,0
shu jumladan:								
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	318,1	335,8	316,8	277,2	144,9	126,8		29,7
Ichimliklar va tamaki								
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	6295,2	6374,7	1055,2	207,0	727,5	87,1	161,6	
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	-	-	-	-	-	-	-	
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar			-	-	-	-	-	
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	10819,3	12 370,5	23515,4	22062,9	17098,2	5631,8	9745,6	11376,9
Sanoat tovarlari	5385,0	3245,7	1210,1	3164,3	3392,2	2123,0		
Mashinalar va transport asbob- uskunalarini				727,2				
Turli xil tayyor buyumlar	153,5							
Xizmatlar	0,7	1935,2	1,0	1,6	93,6	110,0	0,0	

Xizmatlar eksporti hajmi 2 274,2 ming AQSh dollarini yoki jami eksport hajmining 2,7 % ini tashkil etib, 2021- yilning mos davriga nisbatan 2,1 % ga ko'payganligi kuzatildi. Xizmatlar eksporti tarkibining asosiy ulushi safarlar (turizm) (4,3 %), transport (4,6 %), qurilsh (85,1 %) hamda moliyaviy xizmatlar (6,0 %) hissasiga to'g'ri kelgan.

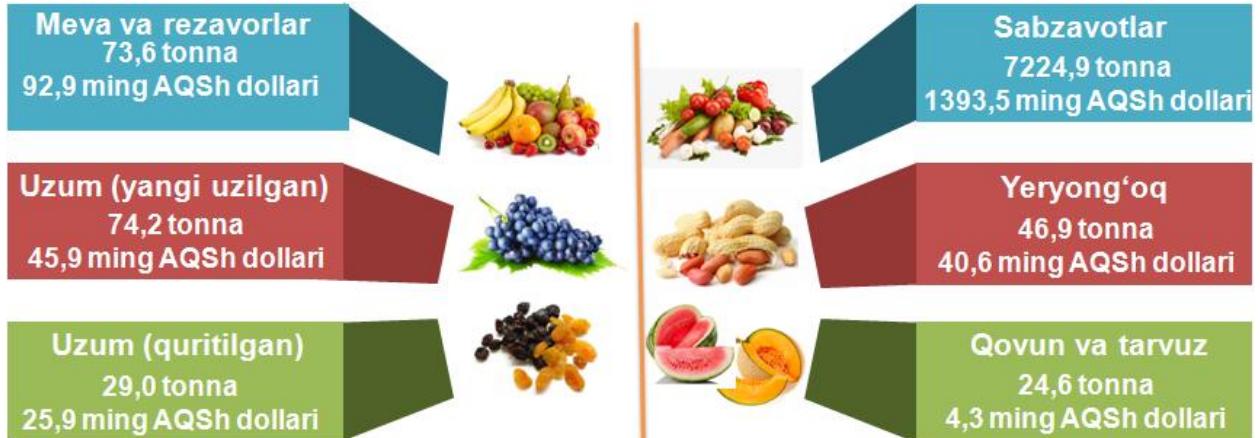
XIZMATLAR EKSPORTI TARKIBI
(2022- yil yanvar-mart, ulushi, % da)

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI

Oziq-ovqat mahsulotlarining asosiy qismi bo'lgan 1 577,2 ming AQSh dollari qiymatli 7444,1 tonnadan ziyod meva-sabzavot eksport qilingan. Bunda 2021- yilning mos davriga nisbatan 247,4 ming AQSh dollarida o'sish kuzatilib, 118,6 % ga ko'paydi. Meva-sabzavot mahsulotlarining eksport tarkibiga qaralsa, 1 395,5 ming AQSh dollariga teng 7224,9 tonna sabzavot, shuningdek, 92,9 ming AQSh dollari qiymatidagi 73,6 tonna meva va rezavorlar eksport qilindi.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI (2022- yil yanvar-mart, ming AQSh dollar)

Meva-sabzavot mahsulotlarining asosiy eksport bozorlari Qozog'iston (65,8 %), Qirg'iz Respublikasi (16,5 %) va Rossiya (8,0 %) davlatlari hissasiga to'g'ri kelgan.

Bugungi kunda Qoraqalpog'istonda meva-sabzavot mahsulotlarini ishlab chiqarish, qayta ishlash va eksport qilish sektorining salohiyati juda yuqori va bu qulay tabiiy-iqlim sharoitlari mavjudligi hamda mahalliy ishlab chiqaruvchilar tomonidan to'plangan tajriba bilan ham bog'liqligi bilan ifodalanadi. Shu munosabat bilan hukumat qishloq xo'jaligi xomashyosini sanoat asosida qayta ishlashga va yetishtirilgan mahsulotni saqlash infratuzilmasini rivojlantirishga katta e'tibor qaratmoqda.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARINING EKSPORT GEOGRAFIYASI (yanvar-mart)

Davlat nomi	2021- yil			2022- yil		
	tonna	ming AQSh dollar	ulushi*, % da	tonna	ming AQSh dollar	ulushi*, % da
Qozog'iston	6116,6	1063,3	80,0	6222,9	1038,2	65,8
Qirg'iz Respublikasi				982,6	260,5	16,5

Davlat nomi	2021- yil			2022- yil		
	tonna	ming AQSh dollari	ulushi*, % da	tonna	ming AQSh dollari	ulushi*, % da
Rossiya	157,1	144,9	10,9	131,3	126,8	8,0
Izroil	-	-	-	7,3	31,7	2,0
Ozarbayjon	-	-	-	4,0	4,7	0,3

*-qiymat ifodasida

TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI

To'qimachilik mahsulotlari eksporti hajmining oshishi bevosita paxta xomashyosi o'rniiga tayyor mahsulot ishlab chiqarish va qo'shimcha qiymat yaratish maqsadida amalga oshirilgan islohotlarning natijasi ekanini ko'rish mumkin. Jumladan, joriy yilda 9 070,1 ming AQSh dollarlik to'qimachilik mahsulotlari eksporti amalga oshirilib, umumiy eksportning 10,8 % ini tashkil etdi va o'tgan yilga nisbatan 88,3 % ni tashkil qildio'sdi.

Eksport qilingan to'qimachilik mahsulotlari tarkibida paxtadan yigirilgan ip (93,2 %) hamda ipak va ipak mahsulotlari (3,7 %) asosiy ulushni egallagan. Yil boshidan 3 turdag'i to'qimachilik mahsulotlari dunyoning 12 ta davlatiga eksport qilindi.

Respublikaning to'qimachilik sanoatini diversifikatsiya qilish va tayyor mahsulotlar eksportini rag'batlantirish borasidagi amaliy ishlari natijasida, mamlakatimizning ushbu sohadagi salohiyati oshib bormoqda.

TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI DINAMIKASI
(yanvar-mart, ming AQSh dollari)

Tovar nomi	2020-y.	2021-y.	2022-y.
Paxtadan yigirilgan ip	9 103,9	10 158,1	8 875,1
Ipak va ipak mahsulotlari	87,6	91,9	215,7
Naqshli mato	-	-	-
Gilamlar va boshqa to'qimachilik pol qoplamlari	-	-	-
Tayyor trikotaj va tikuvchilik kiyimlari	-	13,8	35,9
Tayyor kiyim tikish	-	-	450
Boshqa tayyorlangan to'qimachilik, lattalar	-	22,6	195,0

To'qimachilik mahsulotlarining eng katta ulushi Xitoy Xalq Respublikasi (3 245,7 ming AQSh dollari – 33,2 %), Rossiya Federatsiyasi (2 123,0 ming AQSh dollari – 21,7 %) va Turkiya (3 164,3 ming AQSh dollari – 32,4 %) davlatlari hissasiga to'g'ri keldi.

ALOHIDA TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI
(yanvar-mart, ming AQSh dollari)

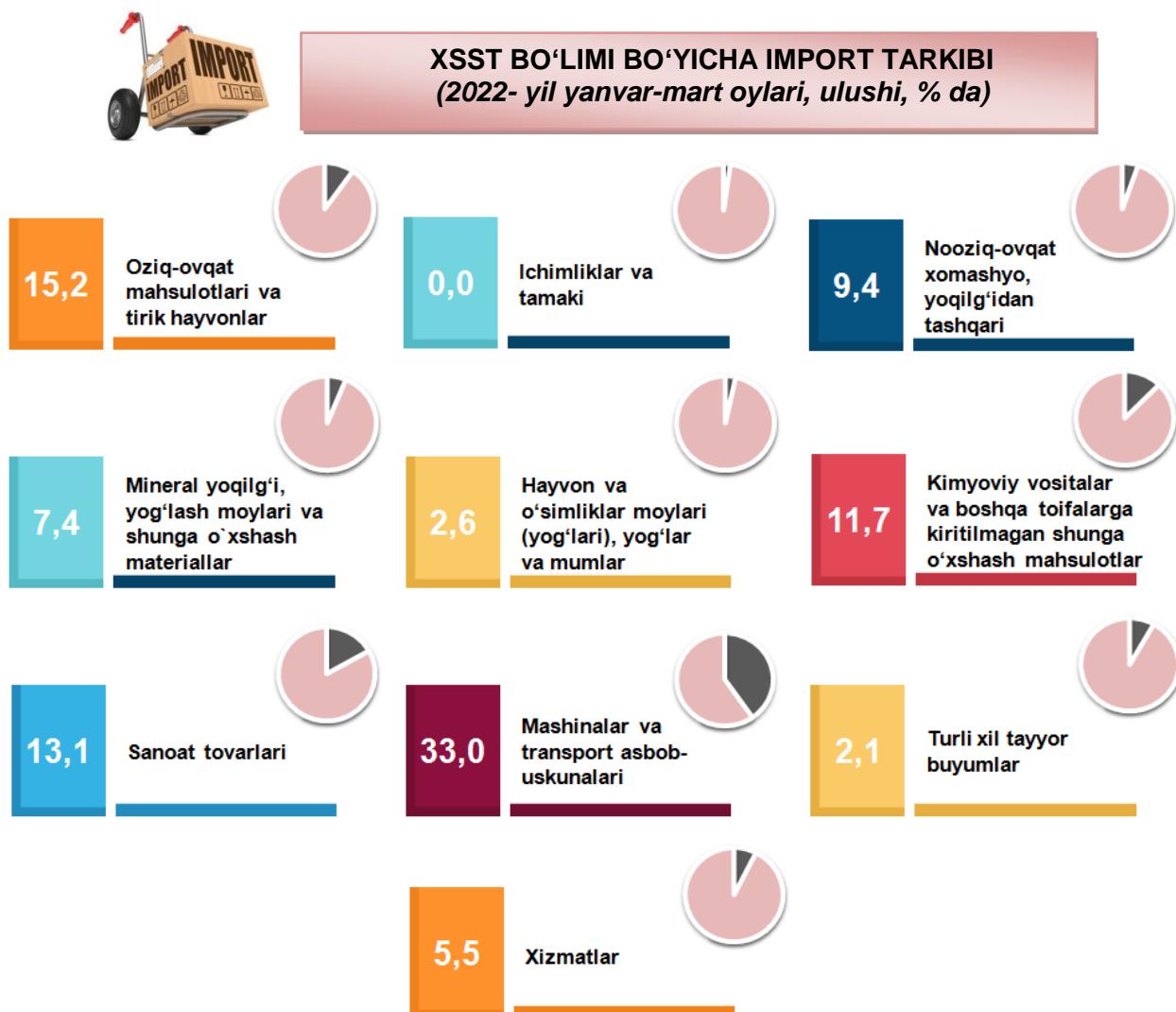
**DAVLATLAR KESIMIDA TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI
EKSPORTI DINAMIKASI
(yanvar-mart ming AQSh dollar)**

Davlatlar	2020-yil	2021- yil	2022- yil
Xitoy Xalq Respublikasi	3093,8	5440,2	3245,7
Rossiya Federatsiyasi	3063,3	3388,2	2123,0
Turkiya	2362,1	1210,1	3164,3
Pokiston	412,7	-	-
Portugaliya	-	84,5	-
Ukraina	-	-	110,2
Iron	-	-	141,4
Hindiston	87,6	36,6	74,3
Polsha	172,1	-	-
Ozarbayjon	-	-	68,8

**QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASINING IMPORTI
(2022-yil yanvar-mart)**

2022- yilning yanvar-mart oylarida import hajmi 54,7 mln. AQSh dollarini va 2021- yilning mos davriga nisbatan 109,6 % ni tashkil etdi.

Import tarkibida eng katta ulush, mashinalar va transport asbob-uskunalar (33,0 %), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (15,2 %) hamda kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar (11,7 %) hisobiga to'g'ri keldi.

Tovarlar importi dinamikasi tahliliga ko'ra, 2022- yilning yanvar-mart oylarida import qilingan tovarlar hajmi, o'tgan yilning mos davriga nisbatan 54,7 mln. AQSh dollariga ko'paydi va 109,6 % ni tashkil etdi. Xizmatlar importi esa 3,0 mln. AQSh dollariga yetdi.

**MDH VA BOSHQA XORIJY DAVLATLARDAN IMPORT TARKIBI
(2022-yil yanvar-mart)**

Tarkibi	Jami			MDH davlatlari			Boshqa davlatlar		
	ming AQSh dollarri	o'tgan yilga nisbatan, % da	mumiy hajimga nisbatan, % da	ming AQSh dollarri	o'tgan yilga nisbatan, % da	mumiy hajimga nisbatan, % da	ming AQSh dollarri	o'tgan yilga nisbatan, % da	mumiy hajimga nisbatan, % da
Jami import	54 688,2	109,6	100,0	21 739,3	122,5	100,0	32 949,0	102,5	100,0
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	8 306,8	96,7	15,2	7 254,4	125,8	33,4	1 052,4	37,3	3,2
Ichimliklar va tamaki	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	5 155,8	193,3	9,4	5 116,2	194,5	23,5	39,6	111,1	0,1
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	4 033,2	90,8	7,4	2 341,2	96,8	10,8	1 692,0	83,6	5,1
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	1 442,0	79,7	2,6	1 442,0	79,7	6,6	-	-	-
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	6 372,4	101,3	11,7	875,7	91,7	4,0	5 496,7	103,0	16,7
Sanoat tovarlari	7 146,4	236,5	13,1	4 194,6	186,3	19,3	2 951,7	382,8	9,0
Mashinalar va transport asbob-uskunalarini	18 048,3	94,2	33,0	431,0	104,1	2,0	17 617,3	94,0	53,5
Turli xil tayyor buyumlar	1 158,9	102,3	2,1	4,6	12,4	0,0	1 154,2	105,3	3,5
Xizmatlar	3 024,5	108,7	5,5	79,5	5,4	0,4	2 945,0	224,7	8,9

Joriy davrda import qilingan tovarlar va xizmatlar tarkibi tahlili shuni ko'rsatdiki, 2022- yilning yanvar-mart oylarida 2021- yilning mos davriga nisbatan

nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari importining ulushi 5,3 % dan 9,4 % gacha o'sdi, mashinalar va transport asbob-uskunalarini 38,4 % dan 33,0 % ga, turli xil tayyor buyumlar ulushi esa 2,3 % dan 2,1 % ga tashkil etdi.

**IMPORT TARKIBI DINAMIKASI
(2021- yil yanvar-mart, ulushi, % da)**

XSST tarkibi	2020-yil	2021- yil	2022- yil
Jami import	100,0	100,0	100,0
shu jumladan:			
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	14,6	17,2	15,2
Ichimliklar va tamaki			
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	13,3	5,3	9,4
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shungao'xshash materiallar	4,2	8,9	7,4
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	2,0	3,6	2,6
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	12,2	12,6	11,7
Sanoat tovarlari	2,4	6,1	13,1
Mashinalar va transport asbob-uskunalarini	35,7	38,4	33,0
Turli xil tayyor buyumlar	6,9	2,3	2,1
Xizmatlar	8,8	5,6	5,5

Xizmatlar importining tahlili shuni ko'rsatdiki, 2021- yilning yanvar-mart oylarida 2022- yilning yanvar-martga nisbatan jami importdagi ulushi 5,6 % dan 5,5 % ni tashkil etdi.

ALOHIDA IMPORT TOVARLAR (2022- yil yanvar-mart oylari, ming AQSh. doll.)

XSTT BO'YICHA IMPORT QILINGAN AYRIM TURDAGI MAHSULOTLAR TARKIBI (2022-yil yanvar-mart)

Mahsulot nomi	Ming AQSh dollari	o'zgarish sura'tlari, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar		
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	6 013,2	144,9
Tirik hayvonlar	1 002,5	31,5
Kofe, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	86,7	370,5
Sabzavotlar va mevalar	214,7	357,8
Go'sht va go'sht mahsulotlari	99,6	66,9
Shakar mahsulotlari va asal		
Sut mahsulotlari va qush tuxumlari	145,9	117,8
Baliq (dengiz sutemizuvchilari bo'lmagan), qisqichbaqa simonlar, mollyuskalar va suvda suzuvchi umurtqasizlar va ulardan tayyorlangan yarimtayyor mahsulotlar	134,0	503,7
Har xil oziq-ovqat mahsulotlari va preparatlar	512,2	58,4
Hayvonlar uchun ozuqa	97,8	
Ichimliklar va tamaki		
Ichimliklar	-	-
Nooziq-ovqatxonashyo, yoqilg'idantashqari		

Probka va yog'och-taxtalar	5 050,6	217,5
Tabiiy kauchuk (shu jumladan sintetik kauchuk va qayta ishlangan kauchuk)	59,6	-
Hayvonlar va o'simliklardan kelib chiqqan xomashyo materiallari	39,6	11,5
O'g'itlar uchun xomashyo va mineral xomashyo	6,0	
To'qimachilik tolalari		
Qog'oz va makulatura		
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xhash materiallar		
Neft va neft mahsulotlari va shunga o'xhash materiallar	3 364,6	86,4
Ko'mir, koks va briketlar	668,6	125,2
Tabiiy yoki sun'iy gaz		
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar		
O'simlik moylari va yog'lari		
Hayvon va o'simlik moylari va yog'lari	1 442,0	79,7
Hayvonlar moylari va yog'lari	-	-
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xhash mahsulotlar		
Birlamchi shakldagi plastmassalar	873,8	182,3
Bo'yadigan va terini oshlovchi moddalar va bo'yoqlar	37,6	43,3
Kimyoviy materiallar va mahsulotlar	2 375,0	68,8
Organik kimyo moddalari	2 644,8	139,7
Birlamchi shaklda bo'limgan plastmassalar	427,7	108,3
Noorganik kimyo moddalari	0,4	1,5
Efir moylari, resinoidlar va parfyumeriya moddalari; tualetga tayyorgarlik, jilolash va yuvish vositalari	13,1	
O'g'itlar		
Sanoat tovarlari		
Cho'yan va po'lat	1 023,9	411,7
Rezina buyumlari	754,3	784,9
Boshqa boshqa bo'limgan metall buyumlar	745,5	156,8
To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xhash mahsulotlar	39,9	97,1
Ruda metall bo'limgan mineral mahsulotlar.	94,7	26,4
Probka va daraxtdan tayyorlangan buyumlar (mebeldan tashqari)	4 438,2	248,6
Qog'oz, karton va qog'oz massasi, qog'oz yoki kartondan tayyorlangan buyumlar	49,9	283,5
Rangli metallar		
Mashinalar va transport asbob-uskunalar		

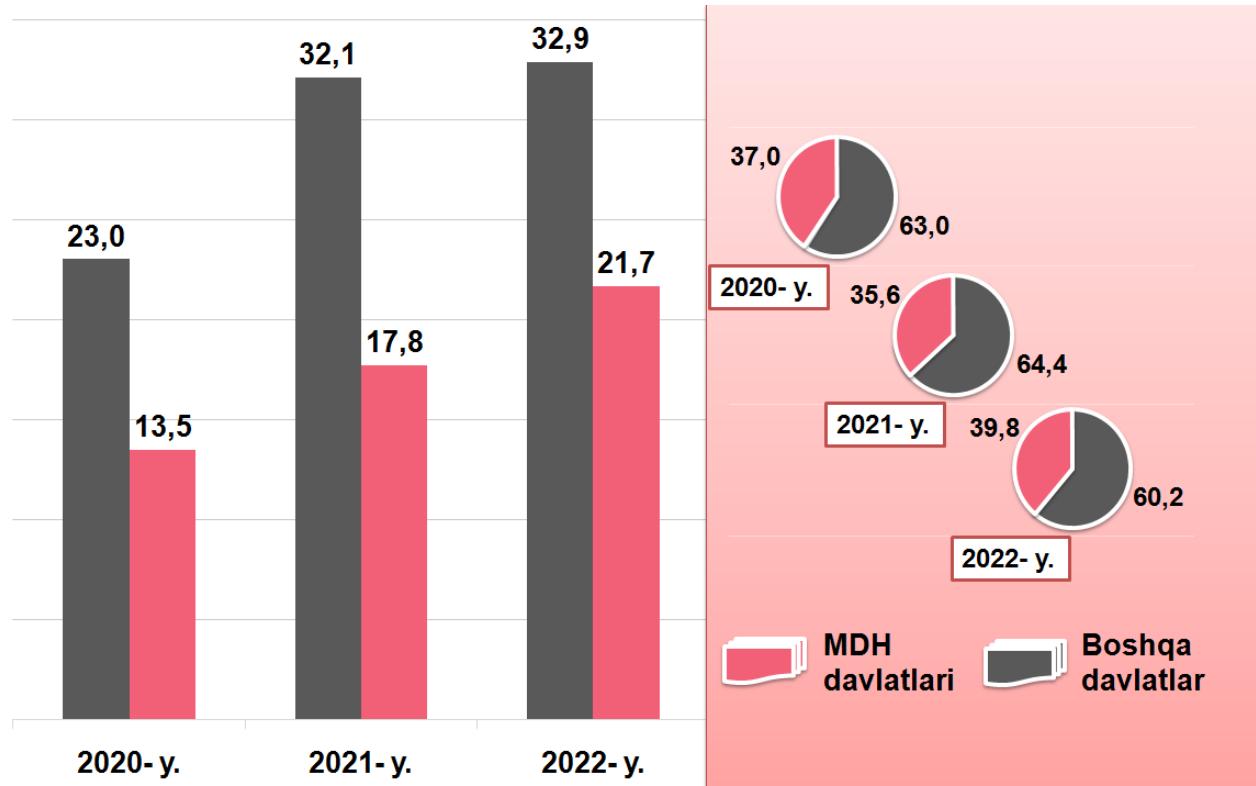
Energiya generatori mashinalari va asbob-uskunalar	218,3	768,7
Aniq sohalar uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar	9 157,3	76,2
Sanoat uchun maxsus bo'limgan mashinalar va asbob-uskunalar va ularning detallari	3 347,6	183,9
Elektr mashinalari, apparatlar, asboblar va ularning elektr qismlari	2 254,8	379,0
Elektr aloqasi, ovozni yozish va eshittirish apparaturalari va uskunalari	474,0	19,9
Metallarni qayta ishlash mashinalari	1 022,2	538,0 b
Kantselyariya mashinalari va ma'lumotarni avtomatik ravishda qayta ishlash uchun asbob-uskunalar	62,5	19,5 b
Avtomobillar	1 511,7	65,0
Boshqa transport vositalari		
Turli xil tayyor buyumlar		
Har xil tayyor buyumlar	47,8	86,3
Maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari	880,5	114,6
Blokli binolar, suv o'tkazish, kanalizatsiya isitish va yoritish uskunalari uchun armatura va mahkamlash moslamalari	194,6	66,4
Poyabzal	1,2	171,4
Kiyim-kechaklar va ularning anjomlari	1,6	48,5
Mebel va uning qismlari, yotar joy buyumlari, matraslar, matraslar uchun tirkaklar, yostiqlar va shunga o'xshash tikilgan mebellar	31,6	265,5
Fotografik apparatura, uskuna, ishlataladigan materiallar va optik buyumlar, boshqa joyda tasniflanmagan; soatlar	1,6	266,7
Xizmatlar		
Boshqa ish yuzasidagi xizmatlar	2 392,4	230,4
Transport xizmatlari	83,8	490,1
Texnik xizmat ko'rsatish va ta'mirlash xizmatlari	183,9	11,9
Moliyaviy xizmatlar	364,4	197,4

Turli xil tayyor buyumlar importi hajmlarining kamayishiga maxsus, har xil tayyor buyumlar (86,3 % ga pasaygan), Blokli binolar, suv o'tkazish, kanalizatsiya isitish va yoritish uskunalari uchun armatura va mahkamlash moslamalari (66,4 % ga pasaygan) importining kamayishi ta'sir qilgan.

Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar importi kamayishiga esa, Tirik hayvonlar (31,5 % ga pasaygan) importining kamayganligi bevosita ta'sir etgan.

**MDH VA BOSHQA XORIJY DAVLATLARDAN TOVAR VA
XIZMATLAR IMPORTI HAJMLARI DINAMIKASI**
(yanvar-mart oylari, mln. AQSh dollarri, ulushi, % da)

Hisobot davri yakunlariga ko'ra, import bo'yicha hamkor davlatlar orasida Xitoy Xalq Respublikasi umumiy import hajmida 25,9 % ulushi bilan Rossiya Federatsiyasini (24,2 %) ortda qoldirgan holda birinchi o'rinni egalladi.

2022- yilning yanvar-mart oylari yakuni bo'yicha Qoraqalpog'iston Respublikasi tomonidan 156 davlat bilan tovarlar va xizmatlar importi amalga oshirildi.

**TOVAR VA XIZMATLAR IMPORTIDAGI YIGIRMATA YIRIK
HAMKOR DAVLATLAR
(yanvar-mart oylari)**

Davlat nomi	Ming AQSH dollarri		o'sish sur'ati, % da		o'rni	
	2021-y.	2022-y.	2021-y.	2022-y.	2021-y.	2022-y.
Xitoy Xalq Respublikasi	7224,3	14181,2	87,2	196,3	2	1
Rossiya Federatsiyasi	9628,0	13213,3	117,9	137,2	1	2
Qozog'iston	6162,2	7054,0	128,7	114,5	3	3
Shvetsariya	191,3	4654,0	26,2	2433,0	23	4
Koreya Respublikasi	4293,5	4483,8	77,5	104,4	5	5
Turkiya	2952,1	2713,2	489,4	91,9	6	6
BAA	1814,1	951,1	2006,5	52,4	9	7
Qirg'iz Respublikasi	935,0	750,9	472,3	80,3	10	8
Ruminiya	72,3	697,3	17,7	964,5	31	9
Yaponiya	121,3	661,4	493,4	545,1	28	10
Soedinennoe Korolevstvo	271,0	625,2	133,3	230,7	20	11
Turkmaniston	630,6	597,3	1614,6	94,7	12	12
Eron	468,8	535,4	78,0	114,2	14	13
Niderlandiya	628,7	529,9	671,5	84,3	13	14
AQSh	155,3	315,6	44,5	203,3	27	15
Germaniya	2592,5	292,0	1501,0	11,3	7	16
Polsha	247,8	285,4	59,6	115,2	21	17
Slovakiya	70,9	278,1		392,2	32	18
Italiya	75,6	228,8	25,4	302,5	30	19
Litva	183,6	206,3	62,3	112,3	24	20

Shuni ta'kidlash kerakki, Xitoy Xalq Respublikasi, Rossiya Federatsiyasi, Qozog'iston, Shvesariya, Koreya Respublikasi, Turkiya kabi mamlakatlar

Qoraqalpog'iston Respublikasiga tovar va xizmatlar importidagi yirik hamkor davlatlar birinchi yigirmataligiga kirdi.

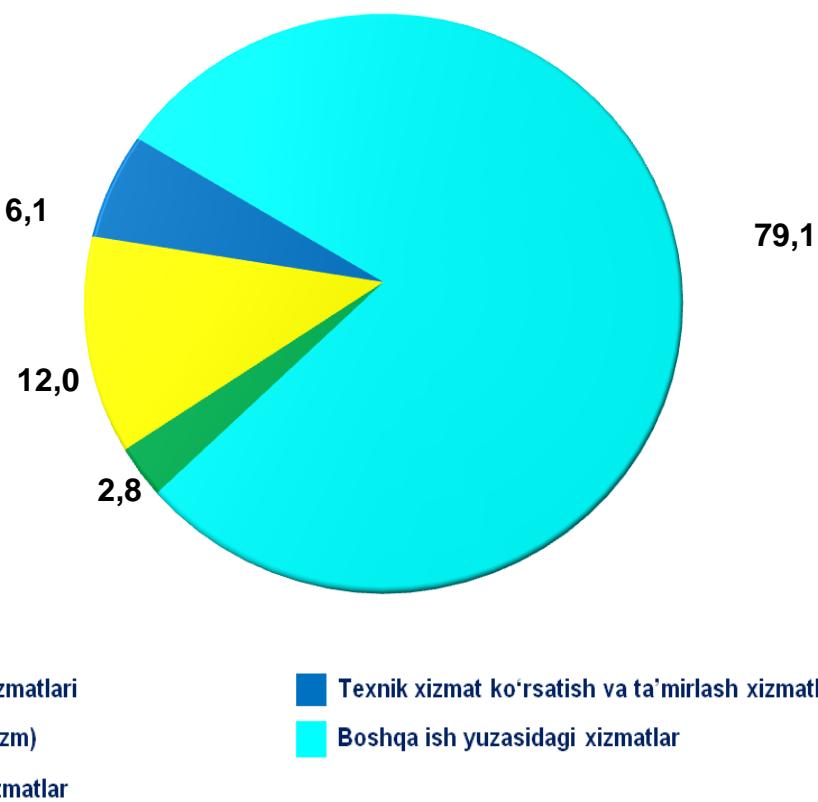
Yetti yirik hamkor davlatlar (Xitoy Xalq Respublikasi, Rossiya Federatsiyasi, Qozog'iston, Shvetsariya, Koreya Respublikasi, Turkiya, va Qirg'iz Respublikasi) jami importning 86,1 % ulushini tashkil qildi, bu 31,2 mln. AQSh dollarini tashkil etdi.

Mamlakatdagi sarmoyaviy muhit yaxshilanganisari ushbu sohada amalga oshirilgan islohotlar natijasida moshina va uskunalar, shuningdek, ularning qismlari importining o'sishi tabiiydir. Shunday qilib, Xitoy Xalq Respublikasi, Rossiya Federatsiyasi, Qozog'iston, Koreya Respublikasi tomonidan kiritilgan katta hajmdagi investitsiyalar natijasida, mahsulotlar importi hajmida ushbu mamlakatlarning yuqori ulushi saqlanib qolmoqda.

**XIZMATLAR IMPORTI TARKIBI
(2022-yil yanvar-mart oylari, ulushi, % da)**

2022- yilning yanvar-mart oylari yakuni bilan xizmatlar importi hajmi 2 781,1 ming AQSh dollarini yoki jami import hajmining 5,5 % ini tashkil etdi va o'tgan yilga nisbatan 0,1 % ga kamaydi. Xizmatlar importi tarkibining asosiy ulushi boshqa ish yuzasidagi xizmatlar (79,1 %), moliyaviy xizmatlar (12,0 %) dan iborat bo'ldi. Shuningdek, texnik xizmat ko'rsatish va ta'mirlash xizmatlar va (6,1 %) va transport xizmatlari (2,8 %) tashkil etdi.

**Tashqi iqtisodiy faoliyat
va savdo statistikasi
bo'limi**
Tel: (61) 224-92-06